

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Hiusalan oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman kehittäminen Prakticum ammattioppilaitokselle

Mickos, Jenny

2011 Tikkurila

Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurea-Tikkurila

**HIUSALAN OPPILAITOSKOHTAISEN
OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN PRAKTICUM
AMMATTIOPPILAITOKSELLE**

Jenny Mickos
Kauneudenhoitoalan
koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2011

Mickos, Jenny

Hiusalan oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman kehittäminen Practicum ammattioppilaitokselle

Vuosi 2011

Sivumäärä 58

Opetusministeriö (nykyinen Opetus- ja kulttuuriministeriö) antoi päätöksen ammatillisten perustutkintojen kehittämisestä 25.2.2008. Opetushallitus uudisti tämän päätöksen perusteella vuonna 2009 hiusalan opetussuunnitelman perusteet. He nimesivät valmistelutyöryhmän, joka koostui eri osaamisalueiden ammattilaisista, sekä yksittäisiä työryhmiä eri oppilaitoksista. Projektijohtajina toimivat Opetushallituksen eri asiantuntijat. Projektin tavoite oli tutkintokohtaisen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteiden päivittäminen. Jokainen oppilaitos kehitti Opetushallitukselta saadun opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman.

Uudistetuissa perusteissa on keskitytty muuttamaan opiskelua työelämäläheisemmäksi, jotta työntekijä kykenisi tulevaisuudessa vastaamaan työelämän tuomiin haasteisiin. Nykypäivänä työnteko ja opiskelu kulkevat rinta rinnan sekä maanlaajuisten trendien takia työelämässä tarvitaan erikoisosaamista.

Suurin muutos opetussuunnitelmien perusteissa on se, että ammatilliset tutkinnot jaetaan opinto-osiin niin, että opiskelija voi suorittaa ne joko yksi kerrallaan tai näyttötutkintona. Lisäksi perusteisiin lisättiin ammatillisen tutkintojärjestelmän joustavuutta, jolla tarkoitetaan sitä että opiskelijat voivat nyt valita perustutkintoonsa lisäksi osia muista ammatillisista tutkinnoista. Uudistetuissa opetussuunnitelmien perusteissa on nyt myös yhdistetty peruskoulutus sekä näyttötutkinnot. Arviointitavat ovat niissä yhteiset, mutta ammattitaidon osoittamistavoissa voi esiintyä eroja. Euroopan unioni ja parlamentti on myös kehittänyt elinikäisen oppimisen avaintaitoja, joita suositellaan opettamaan kaikille Euroopan jäsenvaltioiden kansalaisille. Tärkeä uudistus uusissa perusteissa on lisäksi opiskelijoiden terveydentilavaatimusten tiukennus.

Opinnäytetyöni on projektiluonteinen ja se tehtiin yhteistyössä Practicum ammattioppilaitoksen hiusalan opettajien kanssa keväällä 2009, jolloin itse työskentelin siellä tuntiopettajana. Projektityön tavoitteena oli kehittää ammattioppilaitokselle oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma Opetushallituksen antamien uudistettujen perusteiden pohjalta. Työssä keskityttiin samaan valmiiksi oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman yhteinen ja tutkintokohtainen osa, jonka perusteella ensimmäisen vuoden opiskelijat aloittivat opiskelunsa vuonna 2010. Samalla uudistettiin myös ammattiosaamisen näytöt sekä siihen liittyvä materiaali, kuten esimerkiksi analyysikortit.

Avainsanat: opetussuunnitelma, opetussuunnitelman perusteet, oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma, opetushallitus, elinikäisen oppimisen avaintaidot

Mickos, Jenny

Developing a curriculum for the hairdressing industry designed for Prakticum Vocational College

Year 2011 Pages 58

The Finnish Ministry of Education and Culture decided to renew all the basic vocational qualifications 25th February 2008. Based on this decision the Finnish National Board of Education updated the curriculum for the hair industry in 2009. It assigned a working group that consisted of professionals from different fields and also separate working groups from different vocational colleges for this task. The professionals from the the National Board of Education acted as project managers. The goal of this project was to update the basics of the qualification curriculum and proficiency exam. Based on the curriculum basics given by the National Board of Education, all the vocational colleges developed their own individual curriculum.

The altered basics are more working life oriented so that in the future the employee could meet any challenges that he/she needs to. Nowadays working and studying go hand in hand and because of the worldwide trends we need specific knowledge.

The biggest change in the renewed curriculum is that the vocational studies are divided into study parts, which means that the student can either accomplish them one by one or as a proficiency exam. It was also added more flexibility to the vocational qualification system by letting the students choose study parts from other vocational qualifications. The basic qualifications and proficiency exams are now also combined so that the evaluations are the same, but there are differences when it comes to the evaluation part. The European Union and Parliament have improved the key competences of lifelong learning, which are recommended to be educated to every citizen in the member states. The tightening of the health regulations was also an important improvement to the curriculum basics.

The thesis is a project that was done in cooperation with Prakticum Vocational College in spring 2009, when the author worked there as a part-time teacher. The goal of the project was to produce an individual curriculum for the college based on the basic qualification curriculum that the National Board of Education had created. The author focused on getting done the corporate- and the examination part of the curriculum so that the students could begin their studying based on that in fall 2010. The proficiency exams are now also renewed as well as the material associated to these exams.

Keywords: curriculum, curriculum basics, the national board of education, key competences of lifelong learning

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Yhteistyökumppanin esittely.....	7
3	Opetussuunnitelma käsitteenä	8
3.1	Opetussuunnitelman käyttötarkoitus	11
3.2	Opetussuunnitelmatyön tavoitteet ja saavutukset	11
3.3	Opetussuunnitelman ja didaktiikan välinen suhde	12
4	Miksi ammatillisten opetussuunnitelmien perusteet uudistettiin?	13
4.1	Säädöksissä asetetut vaatimukset ammatillisille perustutkinnoille	15
4.2	Euroopan unionin suositukset	15
4.3	Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman linjaukset ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämisestä	16
4.4	Opetusministeriön sekä Opetushallituksen välisessä tulossopimuksessa asetetut painopisteet ja tavoitteet	16
5	Hiusalan opetussuunnitelmien perusteiden uudistukset	17
6	Oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma	18
7	Projektiraportti.....	20
7.1	Suunnitteluvaihe	20
7.2	Toimintavaihe.....	22
7.2.1	Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman yhteinen osa	24
7.2.2	Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa	24
7.2.3	Ammattiosaamisen näytöt	25
7.2.4	Projektin pohdinta.....	25
8	Pohdinta	27
	Lähteet	28
	Kuvat	29
	Liitteet.....	30
	Liite 1. Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman yhteinen osa	31
	Liite 2. Kokouskutsu, Helsingin Paasitorni.....	45
	Liite 3. Osa oppilaitoskohtaisesta opetussuunnitelman tutkintokohtaisesta osasta .	47
	Liite 4. Analyysikortit	55

1 Johdanto

Työelämän tarpeet muuttuvat jatkuvasti maailman kehittyessä, joten myös perustutkintojen päivittäminen eri aloilla on nykypäivänä välttämätöntä (Uusikylä & Atjonen 2005, 140). Opetusministeriö (nykyinen Opetus- ja kulttuuriministeriö) päätti vuonna 2008 kehittää kaikkien ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelmia työelämäläheisimmiksi vuoteen 2010 mennessä (Opetushallitus 2008). Tämän jälkeen Opetushallitus lähti toteuttamaan Opetusministeriön päätöstä uudistuksesta. Hiusalan uusi opetussuunnitelma päätettiin uudistaa siten, että ensimmäisen vuoden opiskelijat aloittaisivat opiskelunsa sen pohjalta syksyllä 2009 (Opetushallitus 2009).

Kampaajan työ on vuosien mittaan muuttunut siitä mitä se on ollut ennen. Ennen kampaaja on keskittynyt enemmän hiustenhoitoon, mutta nykyään esimerkiksi permanentit ovat poistuneet melkein kokonaan ja pidennykset sekä meikkaukset ovat tulleet sen tilalle. Kampaajalta vaaditaan nykyään monipuolisempia taitoja ja jotta liiketoiminta pysyisi menestyvänä, täytyy liiketoiminnan harjoittaja pystyä tarjoamaan uusimpia ja trendikkäimpiä palveluita liikkeessään. Geeli - sekä akryylikynnet ja ripsienpidennykset ovat esimerkkejä nousevista muoti-ilmiöistä. Tämän takia myös opetussuunnitelmia täytyy aika ajoin uudistaa, jotta opiskelijoilla olisi mahdollisuus oppia jo koulussa tiettyjä taitoja, joita nykypäivänä työelämässä tarvitaan. Hiusalan uudistuneisiin opetussuunnitelman perusteisiin on lisätty esimerkiksi enemmän meikkaus - ja tyylipalveluita kuin ennen (Opetushallitus 2009). Opiskelijoille on myös uusien perusteiden myötä annettu enemmän päätösvaltaa omaan opintoihinsa, koska he voivat nyt itse valita osia myös muista perustutkinnoista (Opetushallitus 2009).

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Prakticum ammattioppilaitos ja se on tehty yhteistyössä oppilaitoksen hiusalan opettajien kanssa. Projektin tarkoitus oli ymmärtää keväällä 2009 Opetushallituksen antama esitys uudistuneesta hiusalan opetussuunnitelman perusteista, sekä kehittää siitä ensimmäisen vuoden oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma Prakticum ammattioppilaitokselle. Tämän jälkeen projektityön hyväksyi Opetushallitus. Projektin laajuus oli laatia ensimmäisen vuoden opiskelijoille koko ensimmäisen vuoden opetussuunnitelma.

2 Yhteistyökumppanin esittely

Yrkesinsitutet Prakticum (Kuva 1) on ammattioppilaitos, joka on toiminut Helsingin Arabianrannassa vuodesta 2002. Sen ylläpitäjä on Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab. Prakticumin pääyksikkö sijaitsee Helsingin Arabianrannassa ja toinen, pienempi yksikkö Porvoossa. Koulussa on noin 800 perustutkinnon opiskelijaa ja tämän lisäksi aikuiskoulutuksessa noin 100 opiskelijaa. Opettajia sekä muuta henkilökuntaa Prakticumissa on yhteensä noin 150.

Koulutusta on tarjolla seuraavilla aloilla:

- Tekniikka (sähköasentaja, elektroniikka-asentaja, ajoneuvomekaanikko)
- Hotelli, ravintola ja matkailu (ravintolakokki, tarjoilija, vastaanottovirkailija)
- Kauneudenhoito, sosiaali- ja terveydenhuolto (kampaaja, kosmetologi, lähihoitaja)
- Yritystoiminta ja viestintä (merkonomi, datanomi, media-assistentti)

Practicum ammattioppilaitos tarjoaa myös aikuiskoulutusta, jonka voi suorittaa joko lähiopiskeluna, oppisopimuksella tai virtuaalisesti internetin kautta. Suuri osa koulun tarjoamista opinnoista suoritetaan opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan, ottaen huomioon opiskelijan aikaisemmat opinnot sekä työkokemuksen. Tämän lisäksi oppilaitos järjestää myös koulutusta kehitysvammaisille. (Practicum 2010.)

Kuva 1: Practicum logo

Parturi-kampaajalinjalla on tällä hetkellä kolme luokkaa, ensimmäisen-, toisen- ja kolmannen vuoden opiskelijoita. Opettajia on myös kolme, Mona Mether, Carita Böckerman- Oksanen ja May Suikkanen. Prakticumissa hakijoille järjestetään aina valintakokeet, joihin kuuluu sekä tehtävä että haastattelu. Tällä tapaa voidaan suuremmalla todennäköisyydellä varmistaa opiskelijan kelpoisuus hiusalalle. (Practicum 2011.) Aloituspaiikkoja hiusalalle on vuosittain yhteensä 20, joista 16 on peruskoulutukseen ja neljä on varattu oppisopimusopiskelijoille. Suomesta löytyy tällä hetkellä neljä ruotsinkielistä oppilaitosta, joissa voidaan opiskella hiusalaa. (Koulutusnetti 2011.)

3 Opetussuunnitelma käsitteenä

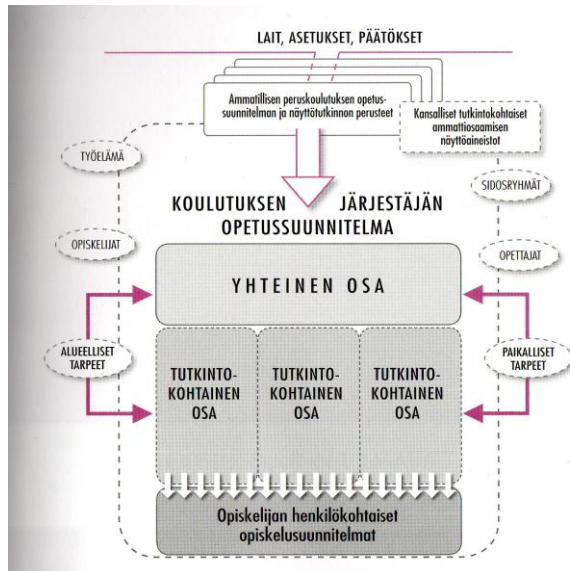
Opetussuunnitelma on hallinnollinen ja julkinen asiakirja, jonka koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy. Sen tulee sisältää kaksi osaa; yhteisen osan, joka koskee kaikkia koulutusaloja ja tutkintoja, sekä tutkinnoittain erilaistuvan osan. Koulutuksen järjestäjän tulee tehdä oma opetussuunnitelma jokaiselle tarjoamalleen koulutusohjelmalle ja näiden tulee sisältää kaikki koulutuksen järjestäjän sekä yhteistyökumppaneiden tarjoamat opinnot. (Hätönen 2006, 21 - 22.)

Koulutuksen järjestäjällä on lakisääteinen velvoite laatia opetussuunnitelma ja sitä koskevat päätökset tulee olla virallisesti tehty, numeroitu ja päivitetty (Kuva 2). Opetussuunnitelman laadintaa ohjaavat eri lait, asetukset ja päätökset. (Hätönen 2006, 21 - 24.) Laissa ammatillisesta koulutuksesta (Laki 630/98 14 §) opetussuunnitelmasta sanotaan näin:

”Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä koulutusta varten opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma hyväksytään erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.”

”Opetussuunnitelma tulee, siltä osin kuin sen perusteista säädetään 13 §:n 3 momentissa, laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Koulutuksen järjestäjän tulee määrätä myös kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskelijahuollon järjestämistavasta. (13.6.2003/479)”

”Opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin tarvittaessa myös muiden ammatillisen koulutuksen ja muun koulutuksen järjestäjien antamaa opetusta hyväksi käyttäen.”

Kuva 2: Opetussuunnitelma. (Hätönen 2006, 21)

Uusikylä & Atjonen (2005, 50) kuvailevat opetussuunnitelmaa yhdeksi keskeisemmistä koulua ohjaavista asiakirjoista, jossa ilmaistaan koulun periaatteet, oppiaine ja oppilasarvioinnin perusteet. Heidän mielestään siinä käsitellään myös opetusmenetelmiä, vaikka niiden valinta periaatteessa kuuluu opettajalle. Kari, Koro, Lahdes & Nöjd (1994, 86) kuvailevat opetussuunnitelmaa opettajan punaiseksi langaksi, jonka avulla hän ohjaa opiskelijoiden oppimista ja kehittymistä. Heidän mielestään opettajat saavuttavat tehokkaimmin asetetut tavoitteet kun he seuraavat opetussuunnitelmaa.

Opetussuunnitelman kehittämisprojektiin liittyvä sanasto on monimutkaista, joten työn kirjoittaja on alla avannut näitä lyhyesti:

Opetusministeriö

Opetusministeriön tärkeimpiin tehtäviin kuuluu valmistella lait, asetukset sekä päätökset eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Lisäksi ministeriö voi antaa päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita. He hoitavat myös taloussuunnitteluun liittyviä asioita, eli jakavat määrärahoja valtion laitoksille sekä neuvottelevat virastojen ja laitosten tulostavoitteet. Vuonna 2010 nimi muutettiin Opetus- ja kulttuuriministeriöksi, jotta se vastaisi paremmin nykyistä toimintaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010.)

Opetushallitus

Opetushallitus on opetuksen kehittämisvirasto sekä opetusministeriön alainen virasto, joka on toiminut vuodesta 1991. Opetushallitus laatii perusopetuksen-, lukiokoulutuksen-, ammatillisen koulutuksen- sekä näyttötutkintojen opetussuunnitelmien perusteet. Viraston tehtävänä on myös kehittää ja arvioida koulutusta. (Opetushallitus 2010.)

Opetussuunnitelman perusteet

Opetussuunnitelman sekä näyttötutkinnon perusteet on tehty yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, muiden sidosryhmien ja oppilaitosten kanssa ja ne määrittelevät koulutusohjelmien tavoitteet, keskeiset sisällöt sekä opiskelijan arvioinnin perusteet. Työryhmät koostuvat työ - ja elinkeinoelämän edustajista, oppilaitosten edustajista, rehtori-, opettaja-, ja opiskelijajärjestöjen edustajista sekä ruotsinkielisen koulutuksen edustajista. (Hätönen 2006, 19.)

Oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma

Opetushallitus laatii lakien, päätösten ja asetusten pohjalta ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelmien ja näyttötutkintojen perusteet. Koulutuksen järjestäjät laativat näiden perusteella itselleen alakohtaisesti räätälöidyt opetussuunnitelmat. Oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat hyväksytään virallisesti ja ne ovat hallinnollisia ja julkisia asiakirjoja. (Hätönen 2006, 18, 21.)

Opetussuunnitelman yhteinen osa

Opetussuunnitelman yhteisessä osassa koulutuksen järjestäjä osoittaa tahtonsa koulutuksen järjestämisestä sekä toteuttamisesta kaikkien tutkintojen osalta. Siinä määritellään kaikille koulutusaloille yhteiset periaatteet ja menettelytavat sekä myös tarvittavin määrin koulutuslakohtaisia linjauksia. (Hätönen 2006, 32.)

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa päätetään asioista, jotka eroavat tutkinnoittain. Se laaditaan tarkastelemalla opetussuunnitelman yhteistä osaa, koska yhteisessä osassa kerrotut periaatteet koskevat kaikkia tutkintoja. (Hätönen 2006, 80.)

Opetussuunnitelman tutkintokohtaisen osan tulee sisältää ainakin:

- tarkennetut tavoitteet ja sisällöt yhteisten opintojen ja ammatillisten opintokokonaisuuksien etenemisestä
- tietoa opintojen järjestämisestä, etenemisestä ja ajoituksesta
- suunnitelman sekä opiskelijan arvioinnin toteuttamisesta että opintokokonaisuuksien arvioinnista
- tietoutta vapaasti valittavista tutkinnon osista sekä suunnitelman perustutkintoa laajentavien tutkinnon osien järjestämisestä
- tarkennetut tavoitteet, vaatimukset, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit paikallisesti tarjottavista tutkinnon osista sekä ammattitaitoa täydentävistä pakollisista tutkinnon osista

(Hiusalan opetussuunnitelman luonnos 2009.)

3.1 Opetussuunnitelman käyttötarkoitus

Opetussuunnitelmaa käsitteenä ei voida tiivistää yhteen lauseeseen, mutta kaksi tavanomaisinta kuvausta joita siitä käytetään ovat: ”suunnitelma siitä, mitä oppilaille pitää koulussa opettaa” ja ”ennakolta laadittu kokonaissuunnitelma kaikista niistä toimenpiteistä, joilla pyritään koulukasvatukselle asetettuihin päämääriin”. Tässä Uusikylä & Atjonen referoivat komiteamietintöä (1970). Uusikylän & Atjosen mielestä näille kahdelle lauseelle yhteistä on se että kyse on ennakoidusta opetustapahtumasta. He muistuttavat kuitenkin siitä, ettei sitä ole tarkoitettu niin ahtaasti tulkittavaksi vaan että se on tarkoitettu ymmärtää kehyyksi, joka antaa liikkumatilaa opiskelijoiden yksilölliselle oppimiselle. Opetussuunnitelmassa tulkitaan myös millainen yleissivistys on kaikille lapsille ja nuorille tarpeellista. (Uusikylä & Atjonen 2005, 50 - 51.)

Opetussuunnitelmassa on dokumentoitu oppilaitoksen toiminta-ajatus, eli sen visiot, arvot ja oppimiskäsitys. Siitä tulee laatia niin selkeä, että sen pohjalta opiskelija pystyy laatimaan oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa, jota hän seuraa koko tutkinnon suoritusajan. Siinä tulee myös käydä ilmi, miten opintokokonaisuuksiin sisältyvät opinnot muodostuvat ja mitkä ovat niiden arviointiperusteet. Opetussuunnitelman perimmäinen tarkoitus on siis ohjata sekä opettajia että opiskelijoita opinnoissa. (Hätönen 2006, 25 - 26.)

3.2 Opetussuunnitelmatyön tavoitteet ja saavutukset

Koko koulun henkilöstö, opiskelijat sekä tärkeimmät sidosryhmät tulisi ottaa mukaan oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman luomiseen. Esimerkiksi opiskelijoiden näkemys koulun arjesta on yleensä täysin toisenlainen kuin opettajien. Myös koulun muu henkilökunta, esim. siivoojat näkevät erilaisen kuvan koulusta, kuin opettajat. Opiskelijoiden vanhemmat sekä alan yritykset toimivat lisäksi yhtenä tärkeänä sidosryhmänä, jota olisi tärkeä kuulla. Kun kaikkien osapuolten eri näkemykset kootaan yhteen, saadaan realistinen pohja koulun kehittämistyölle. (Gröndahl, Piekkari & Rassi 1994, 18 - 21.)

Opetussuunnitelmatyö tiivistää opettajien yhteistyötä keskenään ja johdattaa heitä käsittelemään ja ratkaisemaan asioita yhdessä. Kontakti muihin oppilaitoksiin, jotka ovat samassa työvaiheessa tai hieman pidemmällä on erittäin merkityksellistä, koska sitä kautta haetaan ideoita sekä itselle soveltuvia käytännön vinkkejä. Opettajalle palkkiona opetussuunnitelmatyön uurastuksesta voi olla uusi ja luovempi suhde työhönsä. Esimerkiksi vireytys, työmotivaatio sekä itsearvostus säilyvät, koska oman työn jatkuva tutkiminen, arvioiminen ja kehittäminen eivät anna mahdollisuutta seistä paikallaan ja tehdä asiat samalla tavalla vuodesta toiseen. (Gröndahl, Piekkari & Rassi 1994, 18 - 21.)

Opiskelijat kannattaa myös ottaa mukaan opetussuunnitelmatyön eri vaiheisiin. Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet opetuksen tavoitteisiin, arviointiin ym. kehittävät muun muassa heidän vastuuntuntoaan, yhteistyökykyään ja ongelmanratkaisukykyään. Se selkiyttää myös mahdollisesti opiskelijoiden näkemystä koulutyön tavoitteista. Tämä kaikki taas voi johtaa koulun ilmapiirin paranemiseen, koska opetussuunnitelmatyöhön osallistuminen madaltaa opettajien sekä opiskelijoiden välistä raja - aita. (Gröndahl, Piekkari & Rassi 1994, 18 - 21.)

3.3 Opetussuunnitelman ja didaktiikan välinen suhde

Didaktiikka sanaa käytetään Suomen lisäksi lähinnä vain muissa Pohjoismaissa ja Saksassa. Esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Englannissa didaktiikka- sanaa ei käytetä, vaan sitä kutsutaan sanalla ”*curriculum*”, jonka suomenkielinen käännös on opetussuunnitelma tai opetussuunnitelmateoria. Sana didaktiikka tarkoittaa opetusoppia ja se on yksi kasvatustieteen alue. Pähkinänkuoressa didaktiikka on jaettu kahteen oppiin: opetusmenetelmäoppiin (miten opetetaan) ja opetussuunnitelmaoppiin (mitä opetetaan). Jos opetussuunnitelmäkäsitetä tarkastellaan laajasti, se alkaa muistuttaa didaktiikka-käsitetä. (Uusikylä & Atjonen 2005, 26 - 27.)

Kari ym. (1994, 27) käsittelevät myös opetussuunnitelman ja didaktiikan välistä suhdetta kirjassaan. He toteavat että kun opetussuunnitelmaa laaditaan, pidetään yleensä silmällä myös itse opetuksen toteuttamista. Tämän takia opetussuunnitelman ja didaktiikan välinen suhde on läheinen.

Jank & Meyer (1997, 17) toteavat Uljensin kirjassa didaktiikan vastaavan kysymyksiin:

- kenen tulisi oppia
- mitä tulisi oppia
- milloin tulisi oppia
- kenen kanssa tulisi oppia
- missä tulisi oppia
- miten tulisi oppia
- minkä kautta tulisi oppia
- miksi tulisi oppia
- minkä takia tulisi oppia

Didaktiikka termi on siis liitoksissa opetussuunnitelma- termin kanssa, koska opettajien didaktiset määritelmät ja toimenpiteet ovat keskeinen osa opetussuunnitelman laatimisessa, toteaa Brandtzæg Grundem (Uljens 1997, 246).

4 Miksi ammatillisten opetussuunnitelmien perusteet uudistettiin?

Opetushallitus antoi tiedotteen, (Opetushallitus, 2008) jonka mukaan kaikkien ammatillisten perustutkintojen perusteet, eli opetussuunnitelman sekä näyttötutkintojen perusteet, tuli uudistaa siten, että ne voitaisiin ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2010. Myös maahanmuuttajien valmistavan koulutuksen perusteet, vammaisten valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen perusteet, talouskouluopetuksen perusteet sekä ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen perusteet uudistettiin.

Sirkka - Liisa Kärjen (Opetushallitus, 2008) mukaan perustana ammatillisten perustutkintojen kehittämisessä toimi Opetusministeriön antama päätös 25.5.2008. Tämän mukaan muutosten lähtökohtina olivat:

- säädöksissä asetetut vaatimukset ammatillisille tutkinnoille
- EU:n suositukset
- Vuosille 2007 - 2012 vahvistetun koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman kannanotot
- Opetusministeriön sekä Opetushallituksen välisessä tulossopimuksessa asetetut painopisteet ja tavoitteet

Koulutusta koskeviin säädöksiin ja koulutuksen kehittämiseen vaikuttavat mm. teknologian kehitys, väestö - ja työvoimakehitys, elinkeinorakenteiden muutoksen, ympäristökysymykset sekä käsitykset työstä ja ammattitaidosta. Tulevaisuuden työsuhteet ovat muuttumassa pysyvistä suhteista projektiluonteisiksi ja työteko sekä opiskelu kulkevat nykyään rinta rinnan. Työn luonne on myös muuttumassa kokonaisvaltaisemmaksi, jolloin tarvitaan monipuolisuutta ja kokonaisuusien ymmärtämistä. Työnteosta on tulossa työntekijälle vapaampaa ja tämän takia myös vastuullisempaa. Maanlaajuiset trendit, kuten esim. väestön kasvu, kasvava maailmantalous, suhdannevaihtelut sekä työttömyys vaikuttavat siihen että ammatillisen peruskoulutuksen perusteissa opiskellaan sekä kaikille yhteisiä opintoja että valinnaisia opintoja. Työelämässä edellytetään myös erikoisosaamista ja se saavutetaan koulutusohjelmittain eriytyvien ammatillisten opintojen kautta. (Hätönen 2006, 10 -11.)

Tämän kaiken lisäksi opetusministeri Sari Sarkomaa & johtaja Mika Tammilehto rajaavat kehittämistyötä seuraavasti:

Ammatillisen perustutkinnon laajuus on edelleen 120 opintoviikkoa ja kaikille tutkinnon osille tulee määrittää nimellisaajuus. Sen tehtävänä on kertoa opiskelijalle kuinka paljon hänen tulee tehdä työtä tietyn tutkinnon osan eteen, ellei häneltä löydy aikaisempaa kokemusta asiasta. Perustutkintojen perusteissa määritellään sekä tutkinnon osat että niiden

ammattitaitovaatimukset, jotka pohjautuvat työelämän tarpeisiin. Tutkinnon osien muodostamisessa peruslähtökohtana on, että se kattaa ammattitaidon, jota vaaditaan työelämässä. Tutkintojen ammattitaitovaatimukset haetaan myös suoraan työelämän tarpeista ja kuvataan konkreettisenä työn tekemisenä. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan perustutkinnon tulee vielä sisältää ammattitaitoa täydentäviä opintoja, eli yhteisiä opintoja.

(Opetushallitus 2008.)

Jotta perustutkintojen perusteet voisivat vastata työelämän ammattitaitovaatimuksiin joustavasti ja tehokkaasti, täytyy perustutkintoihin voida yksilöllisesti sisällyttää osia myös muista ammatillisista tutkinnoista. Mikäli opiskelija on aikaisemmin suorittanut ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tai osia niistä, tulee ne pystyä hyödyntämään nykyisissä opinnoissa. Tutkinnon perusteet tulee laatia siten, että koko tutkinnon suorittaminen on aina ensisijainen tavoite, mutta myös niin että opiskelija pystyy suorittamaan osan tai osia kerrallaan. Aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaan myös työelämässä toimiville tai toimineille täytyy olla mahdollisuus suorittaa tutkinnon osia halutessaan. Tällöin opiskelijan tulee saada niiden suorittamisesta todistuksen. (Opetushallitus 2008.)

Tutkintoihin tulee myös sisällyttää Euroopan unionin ja parlamentin kehittämät elinikäisen oppimisen avaintaidot, jotka voi joko sisällyttää eri tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin tai niistä voidaan myös muodostaa oma tutkinnon osa. Opetussuunnitelmien perusteiden kantavana teemana tulee olla yrittäjyys ja kestävän kehityksen edistäminen. Yrittäjyysosaamista ja yrittäjävalmiuksiin liittyviä ammattitaitovaatimuksia tulee sisällyttää kaikkiin perustutkintoihin, joko tutkinnon osien tavoitteisiin tai itsenäisenä tutkinnon osana. Näitä tulee olla vähintään 5 opintoviikkoa, mutta niitä voi olla enemmänkin, jos työelämän tarpeet sitä vaativat. (Opetushallitus 2008.)

Uusissa perusteissa tulee uudistaa ammattitaitovaatimusten arviointiasteikko kolmelle tasolle: tyydyttävä (1), hyvä (2) ja kiitettävä (3). Näissä asetetaan tyydyttävän tason vaatimukset niin, että työn edellyttämä ammattitaito saavutetaan ja kiitettävän taso niin, että opiskelija pyrkii hankkimaan mahdollisimman korkeatasoista ja syvällistä osaamista. (Opetushallitus 2008.)

Tulossopimuksen mukaan Opetushallituksen tulee raportoida projektin etenemisestä opetusministeriölle säännöllisin väliajoin. Opetushallituksen tulee myös tehdä yhteistyötä koulutustoimikuntien, tutkintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi hallituksen tulee huolehtia siitä, että tutkintojen perusteita päivitetään ja uudistetaan työelämän tarpeiden mukaan. (Opetushallitus 2008.)

4.1 Sääöksissä asetetut vaatimukset ammatillisille perustutkinnoille

Ammatillisen perustutkintoon johtavan koulutuksen on lain (630/1998) mukaan annettava opiskelijalle ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä kykyjä itsenäisen ammatin harjoittamiseen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijan kehitystä hyväksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja antaa hänelle mahdollisuuden jatko-opintojen sekä harrastusten että elinikäisen oppimisen monipuoliseen kehittämiseen.

Lain nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen (213/1999) mukaan perustutkintoon johtavan koulutuksen kuuluu sisältää ammatillisia opintoja ja niitä tukevaa työssäoppimista, täydentäviä yhteisiä opintoja, vapaasti valittavia opintoja sekä opinto-ohjausta. Päätöksen mukaan opetussuunnitelman perusteet tulisi laatia niin, että tutkinto antaa laajat ammatilliset perusvalmiudet tietyn alan eri tehtäviin sekä myös erikoistuneemman osaamisen yhdellä tutkinnon osa-alueella. Peruskoulutus antaa myös jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin sekä ammattikorkeakouluihin. (Opetushallitus 2008.)

4.2 Euroopan unionin suositukset

Euroopan unioni ja parlamentti antoi suosituksensa elinikäisen oppimisen avaintaidoista, jotka ovat tarvittavia valmiuksia jatkuvan oppimisen-, tulevaisuuden tilanteiden haltuunottamisen- sekä työelämän muuttuvien olosuhteiden kannalta. Näitä taitoja suositellaan opettamaan kaikille Euroopan jäsenvaltioiden kansalaisille.

Euroopan unionin ja parlamentin kehittämät avaintaidot ovat:

1. elinikäinen oppiminen ja ongelmanratkaisu
2. vuorovaikutus ja yhteistyö
3. ammattietiikka
4. terveys, turvallisuus ja työkyky
5. aloitekyky ja yrittäjyys
6. kestävä kehitys
7. estetiikka
8. viestintä- ja mediaosaaminen
9. matematiikka ja luonnontieteet
10. teknologia ja tietotekniikka
11. aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit

Sirkka- Liisa Kärjen mukaan nämä avaintaidot tulee sisällyttää eri tutkintoihin eri tavalla, riippuen työelämän tarpeista ja tutkinnon luonteesta. Ne voidaan joko sisällyttää eri tutkinto osiin tai niistä voidaan muodostaa itsenäinen tutkinnon osa. (Kärki 2008.)

4.3 Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman linjaukset ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämisestä

Valtioneuvoston teettämässä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007 - 2012 käsitellään ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämislinjauksia. Suunnitelman mukaan peruskoulutuksen tulee tarjota opiskelijalle perusammattitaidon lisäksi niin laajan osaamis pohjan että opiskelija osaa tulevaisuudessa vastata mahdollisiin haasteisiin, kuten esimerkiksi vaihteleviin työtehtäviin, siirtymiseen työpaikasta toiseen tai opiskelua myöhemmällä iällä. Myös aikuiskoulutuksen tulisi vastaavasti tukea työelämän muutoksia tulevaisuudessa. (Opetushallitus 2008.)

Ammatillisten perustutkintojen tehtävänä on antaa opiskelijalle työelämään siirtymiseen tarvittava ammattitaito sekä pätevyys. Niiden tarkoitus on soveltua sekä työelämään siirtyville että ammattia vaihtaville henkilöille. Tutkintojen perusteita selvitetessä tulisi tarkastella kaikkia eri alojen tutkintoja kokonaisuutena, jotta ne vastaavat alakohtaisiin osaamistarpeisiin tehokkaasti. (Opetushallitus 2008.)

4.4 Opetusministeriön sekä Opetushallituksen välisessä tulossopimuksessa asetetut painopisteet ja tavoitteet

Opetusministeriön ja Opetushallituksen teettämässä tulossopimuksessa on sovittu että Opetushallitus selvittää ammatillisten perustutkintojen muutostarpeet ja ottaa myös huomioon yksilöllisen oppimisen sekä erityisopetuksen näkökulman. Opetushallituksen tulee tarkistaa kaikki opetussuunnitelmien sekä tutkintojen perusteet niin että ne voidaan ottaa käyttöön viimeistään vuonna 2010. (Opetushallitus 2008.)

Tarkistaminen toteutetaan siten että ammatilliset perustutkinnot vastaavat työelämän tarpeisiin, muodostuvat työelämän toimintakokonaisuuksiin perustuvista tutkinnon osista. Tutkintoja on mahdollista suorittaa myös osa kerrallaan, jotta ammattiosaamisen syventämiseen on entistä laajemmat mahdollisuudet. Tutkintoon tulee lisäksi sisällyttää yrittäjäosaamista ja yrittäjävalmiuksia joko sisällytettynä tutkinnon osien tavoitteisiin tai erillisenä tutkinnon osana. Uudistamistyössä otetaan myös tärkeänä osana huomioon terveydentilavaatimukset ja terveyttä sekä työkykyä vahvistetaan myös ammatillisissa opinnoissa. (Opetushallitus 2008.)

5 Hiusalan opetussuunnitelmien perusteiden uudistukset

Sirkka - Liisa Kärki kertoo Opetushallituksen antamassa tiedotteessa suurimman uudistuksen olevan opinto osat, ja se että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ne joko yksi kerrallaan tai näyttötutkintona. Ensisijaisena tavoitteena on tietenkin koko tutkinnon suorittaminen kerralla, mutta esim. kesken jäädyt opinnot voidaan tämän uudistuksen myötä suorittaa helpommin kuin aikaisemmin. Ammatillisen tutkintojärjestelmän joustavuutta on lisätty vielä niin, että opiskelija voi valita perustutkintoonsa osia muista ammatillisista tutkinnoista ja jopa ammattikorkeakoulututkinnoista. Nämä osat voivat olla perusteissa määriteltyjä tai työelämän tarpeiden mukaan suunniteltu. Tämä antaa opiskelijalle tilaisuuden itse vaikuttaa koulunkäymiseensä ja koulutuksen järjestäjälle taas mahdollisuuden vastata paikallisen työelämän tarpeisiin. (Kärki 2008.)

Uudet opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet ovat nyt yhteiset ammatilliselle perustutkinnolle ja näyttötutkinnoille. Niistä pystytään nyt valitsemaan erikseen ammatillista peruskoulutusta ja näyttötutkintoja koskevat osat. Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit ovat yhteiset, mutta ammattitaidon osoittamistavoissa voi esiintyä pieniä eroja. (Kärki 2008.)

Elinikäisen oppimisen avaintaitoja on uusittu ja sisällytetty sekä ammatillisiin että ammattitaitoa lisääviin tutkinnon osiin. Avaintaitoja on lisätty ammattitaitovaatimukseen, tavoitteisiin sekä arviointikriteereihin. Kaikkien tutkintojen ammatillisiin tutkinnon osiin on myös lisätty enemmän yrittäjyysosaamista, terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä vahvistavia osia. Yhteisten opintojen on tällä tavoin tarkoitus täydentää ammatillisten tutkinnon osien osaamista. (Kärki 2008.)

Kaikkien uusien opetussuunnitelmien perusteissa on kiristetty opiskelijoiden terveydentilavaatimuksia. Vaatimukset ovat tarkoitettu sekä opiskelijoille että valitsijoille ja niiden kuvaukset löytyvät perusteiden liiteosasta. Näiden terveydentilavaatimusten tarkoitus on siis ohjata opiskelijaa sellaiselle alalle, jolla hän kykenee työskentelemään. Opiskelijaa tulee ohjata toiselle alalle, ellei hän lääkärin lausunnon mukaan kykene terveydentilansa vuoksi toimimaan tietyllä alalla. On kuitenkin mahdollista että yhden tutkinnon sisällä on mahdollista toimia tulevaisuudessa eri tehtävissä, joten tämä täytyy huomioida opiskelijavalintaa tehdessä. (Kärki 2008.)

6 Oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma on julkinen asiakirja, jonka perusteella muodostuu oppilaitoksen imago. Siitä tulee käydä ilmi miten opintokokonaisuuksiin sisältyvät opinnot muodostuvat ja mitkä ovat niiden arviointiperusteet. Oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma tulee olla niin selkeästi luettavissa, että opiskelijalle muodostuu selkeä käsitys siitä, mitä hänen tulee opiskella ja mitä valintoja hän voi tehdä. Hänen täytyy myös sen perusteella ymmärtää miten hänen suorituksiaan ja osaamistaan arvioidaan. Opetussuunnitelma voi myös olla oppilaitoksen kehittämissuunnitelma ja se tulee laatia koko tutkinnoin suorittamisajalle. (Hätönen 2006, 24 - 26.)

Kuten seuraavasta kuvasta (Kuva 3) voi nähdä, Practicum in oppilaitoskohtaisessa opetussuunnitelmassa on ensin ammattisidonnaiset tutkinnon osat (yrkesinriktade examensdelar), joita on 90 opintoviikkoa. Näihin kuuluvat hiusten leikkaaminen ja parran muotoilu, hiusten permanenttaaminen, hiusten värjäminen, hiusten kampaaminen ja ehostus sekä hiusalan yritystoiminta. Ammattisidonnaisia tutkinnon osia opiskelevat kaikki perustutkintoon pyrkivät. Tämän jälkeen on lueteltu kaikille valinnaiset tutkinnon osat (valbara examensdelar), joita tulee olla vähintään 15 opintoviikkoa. Nämä ovat: hiusten ja hiuspohjan hoitaminen, kestävä kehitys hiusalalla sekä opetuksessa avustaminen. Seuraavaksi on lueteltu kaikille pakolliset tutkinnon osat (obligatoriska examensdelar), joihin kuuluvat myös ammattitaitoa täydentävien pakollisten tutkinnon osien valinnaiset lisäosat (valfria tillägsdelar till obligatoriska examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen). Pakollisia tutkinnon osia on 17 opintoviikkoa ja valinnaisia lisäosia on kolme, joten yhteensä näitä on 20 opintoviikkoa. Lopuksi on lisäksi 10 opintoviikkoa vapaasti valittavia tutkinnon osia (fritt valbara examensdelar). Practicum ammattioppilaitoksen oppilaitoskohtaisen yhteisen osan pohjan on tehnyt Benjamin Packalén (Liite 1).

GRUNDEXAMEN INOM HÅRBRANSCHEN			
Utbildningsprogrammet för Frisör, 120 sv			
YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR			90 sv
	Hårklippning och skäggbehandlingar		20 sv
	Permanent		10 sv
	Färgbehandlingar		20 sv
	Kamningar och make - up		15 sv
	Företagsverksamhet inom hårbranschen		10 sv
VALBARA EXAMENSDELAR			minst 15 sv
	Hiustenhoito ja muotoilukokonaisuudet		10 sv
	Hållbar utveckling inom frisöryrket		3 sv
	Handledning		2 sv
OBLIGATORISKA EXAMENSDELAR			20 sv
			17 sv
	Modersmålet		4 sv
	Det andra inhemska språket		2 sv
	Ett främmande språk		2 sv
	Matematik		3 sv
	Fysik och kemi		2 sv
	Samhällskunskap		1 sv
	Gymnastik		2 sv
	Konst och kultur		1 sv
	Valfria tillägsdelar till obligatoriska examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen		
			3 sv
	Miljökunskap		1sv
	Informations- och kommunikationsteknik		1sv
	Etik		1sv
FRITT VALBARA EXAMENSDELAR			10 sv
I studierna ingår :			
	minst 20 sv inläring i arbetet		
	minst 1,5 sv studiehandledning		
	ett lärdomsprov vars omfattning är minst 2 sv		

Kuva 3: Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman lukusuunnitelma

7 Projektiraportti

Tehtävä oli minulle sopiva, koska olin projektin teon aikana töissä Prakticumissa tuntiopettajana sekä assistenttina. Olen myös estenomikoulutuksen yhteydessä tehnyt monta eri kehittämisprojektia, joten projektityöskentely oli minulle tuttua. Tämän projektin teon tarkoitus oli lisäksi selvittää itselleni opetussuunnitelman hyötyä työssäni.

Tehtävä oli sopiva minulle myös siksi, että hallitsen sekä ruotsin- että suomenkielen sujuvasti. Työn alkuvaiheessa ei ollut olemassa ruotsinkielistä raakaversiota opetussuunnitelman perusteista, joten jouduimme kääntämään aika paljon tekstiä suomesta ruotsiksi.

7.1 Suunnitteluvaihe

Helsingin Paasitornissa järjestettiin 12.12.2008 informaatiotilaisuus koskien kaikkien perusalojen opetussuunnitelman perusteita. (Liite 2). Practicumien kaikki opettajat olivat tervetulleita seminaariin ja myös minua pyydettiin sinne mukaan. Tässä vaiheessa ei vielä ollut selvää että minä osallistuisin oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman tekemiseen.

Sirkka Liisa-Kärki, Opetushallituksesta, esitteli lyhyesti tilaisuuden alussa niiden perustutkintojen perusteita, joihin tulee muutoksia. Hän kertoi myös niiden käyttöönottoaikataulusta. Tästä kävi ilmi että hiusalan tutkinnon perusteet piti ottaa käyttöön 1.8.2009. (Kärki, 2008.)

Tämän jälkeen osallistujat jaettiin omiin ryhmiin, jossa esiteltiin omia aloja koskevia opetussuunnitelman perusteita. Hiusalan ryhmän esittelijöinä toimivat Aira Rajamäki sekä Nina Raki Omniasta. Aira Rajamäki esitteli yleisesti hiusalan perustutkintoa sekä Nina Raki kertoi hiusalan perusteiden uudistamishankkeesta sekä projektiin osallistuvista yhteistyökumppaneista ja Omnian osallisuudesta projektiin. (Rajamäki ja Raki, 2008.)

Seminaarista sai hieman esimakua tulevasta ja aloimme sen jälkeen suunnitella oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman tekoa. Tässä vaiheessa minua pyydettiin osallistumaan sen tekoon, varsinkin tietokonetaitojeni vuoksi. Olin aiemmin myös tehnyt muita kehittämisprojekteja Practicum ammattioppilaitokselle, joten muut opettajat tiesivät, minkälaisia taitoja minulta löytyy. Minun lisäkseni projektiin osallistuivat opettajat Mona Mether, Carita Böckerman - Oksanen, May Suikkanen sekä osastovastaava Pia Furu. En oikeastaan tässä vaiheessa vielä tajunnut projektin laajuutta, enkä edes mistä projektissa loppujen lopuksi oli kyse. Itse opetussuunnitelma käsitteenä oli minulle tässä vaiheessa vielä suhteellisen vieras.

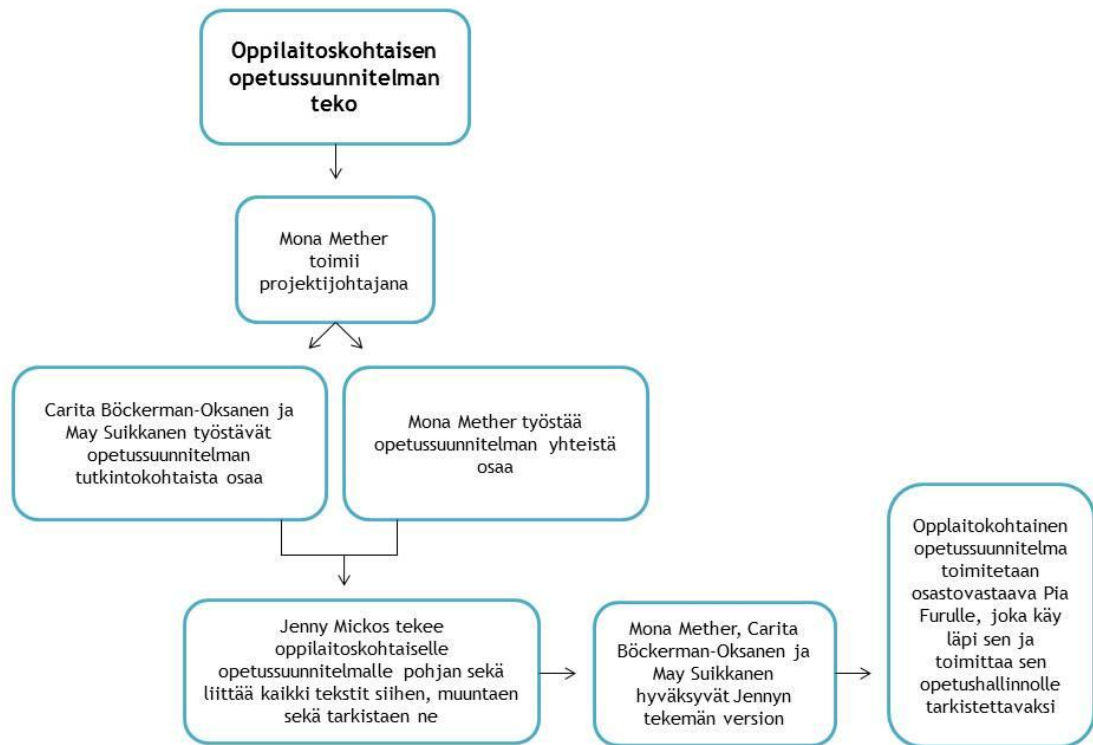
Oma tehtäväni tässä projektissa tuli ilmi vasta työtä aloittaessa keväällä 2009. Kovin hyvin emme ehtineet suunnitella itse projektin kulkua, koska Opetushallinnon ensimmäinen raakaversio opintosuunnitelmasta myöhästyi julkaisuaikataulusta. Tämän takia työn tekemiseen jäi vain noin kaksi kuukautta aikaa ja siihen jouduttiin jatkuvasti tekemään pieniä muutoksia Opetushallituksen antamien uusien versioiden takia. Svenska Yrkesinstitutetin opettajat oikolukivat ruotsinkielisen version hiusalan opetussuunnitelman perusteista, samalla kun he itse työstivät omaa oppilaitoskohtaista opetussuunnitelmaa.

Ajanpuutteen takia teimme keväällä 2009 ainoastaan ensimmäisen vuoden opetussuunnitelman valmiiksi. Mona Mether, Carita Böckerman - Oksanen ja May Suikkanen jatkoivat kevättalvella 2010 toisen ja kolmannen vuoden opetussuunnitelman laatimista. Tähän jatkoprojektiin en itse enää osallistunut.

Keväällä 2009 Prakticum in kaikki ohjelmavastaavat sekä osastovastaavat tapasivat noin kolmen kokouksen merkeissä, jolloin he keskustelivat jokaisen eri koulutusohjelman yhteisistä linjauksista oppilaitoskohtaisissa opetussuunnitelmissa. Pyrittiin siis yhtenäistämään Prakticum in imago.

Minun tehtäväni tässä projektissa oli toteuttaa visuaalinen ilme Mona Metherin, Carita Böckerman - Oksasen ja May Suikkasen alustavalle Prakticum in oppilaitoskohtaiselle opetussuunnitelmalle. He laativat kaikki opetussuunnitelman yhteisen osan tekstit sekä muotoilivat opetussuunnitelman tutkintokohtaista osaa ja minä tarkistin ja sain ilmaista mielipiteeni heidän työstään. Suurin tehtäväni tässä projektissa oli suunnitella tietokoneella visuaalisesti hyvin toteutunut layout. Apuna työssäni minulla oli käytössä vanhan opetussuunnitelman pohjat sekä Opetushallinnon eri raakaversiot hiusalan opetussuunnitelman perusteista.

7.2 Toimintavaihe

Kuva 4: Prosessikaavio

Projekti pantiin alkuun heti kun ensimmäinen raakaversio opetussuunnitelman perusteista julkaistiin. Yllä oleva prosessikaavio kuvastaa projektiin osallistuvien henkilöiden eri työnjaot sekä projektin eri vaiheiden etenemisen.

Projektin johtajana toimi Mona Mether, koska hänellä on useiden työvuosien jälkeen hyvä kokemus opetussuunnitelmien kehittämisistä. Mona aloitti itse projektin ja jakoi meidät kahteen työryhmään. Mona ja minä teimme paljon töitä yhdessä, koska asumme molemmat Loviisassa, joten meidän ei tarvinnut ajaa Helsinkiin. May ja Carita taas molemmat asuvat Helsingin seudulla, joten heidän oli helpompi tehdä yhteistyötä keskenään. Puhelimitse pystyimme sopimaan paljon asioita ja sähköpostitse oli helppoa lähettää kaikki materiaalit toisillemme. May ja Carita lähettivät kaikki materiaalinensa sähköpostitse minulle, joten pystyin kopioimaan ne suoraan sähköpostistani. Koska tein kuukauden aikana töitä Monan kotona keskimäärin kaksi päivää viikossa, oli vaivatonta kopioida hänen tekemät materiaalit suoraan muistitikulleni.

Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman piti Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan koostua kahdesta keskeisestä osasta; opetussuunnitelman yhteisestä osasta ja opetussuunnitelman tutkintokohtaisesta osasta. Opetussuunnitelman yhteisessä osassa tuli määritellä kaikille perustutkinnoille yhteiset menettelytavat ja periaatteet sekä myös koulutuksen järjestäjän arvot. Opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa tuli määritellä ammatillisten tutkinto-osien ja yhteisten opintojen järjestäminen yhteistyössä sekä työelämän - että muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Siinä tuli lisäksi määritellä millä tavoin opiskelija voi saavuttaa tutkinnon ammattitaitovaatimukset sekä tavoitteet opetuksen ajoituksen-, oppimisympäristöjen- ja opetusmenetelmien perusteella. Tutkintokohtaisen osan tuli myös sisältää koulutuksen järjestäjän tarjoamat opinnot muista tutkinnoista ja opiskelijan mahdollisuus suorittaa useampi kuin yksi tutkinto. Tämän lisäksi siinä tuli määritellä opintojen arviointisuunnitelma, jonka tuli sisältää ammattiosaamisen näytöt sekä muun osaamisen arvioinnin. (Hiusalan perustutkinnon luonnos 2009.)

Pääsääntöisesti Mona kehitti opetussuunnitelman yhteistä osaa, kun taas Carita ja May työstivät opetussuunnitelman tutkintokohtaista osaa, mutta kaikki kuitenkin auttoivat toisiaan. Carita ja May valmistelivat esimerkiksi yhteisen osan valinnaisten aineiden tarjontaa sekä ”opetuksen järjestäminen” - kohtaa. Aloitimme opetussuunnitelman yhteisestä osasta ja kun olimme saaneet siihen kaikki perusasiat valmiiksi, alkoivat lähinnä Carita ja May kehittää tutkintokohtaista osaa. Hätönenkin (2006, 32) mainitsee kirjassaan että opetussuunnitelman yhteinen osa toimii pohjana tutkintokohtaiselle osalle, joten on luonnollista että yhteinen osa laaditaan ennen tutkintokohtaista osaa.

Mona, Carita ja May osallistuivat kokoukseen sekä kosmetologi - että ajoneuvomekaanikko - osaston opettajien kanssa, jossa keskusteltiin moduuleista. Opetussuunnitelman perusteiden ohjeiden mukaan uudet oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat tuli olla mahdollisimman työelämäläheisiä, joten uuden systeemin mukaan yksi moduuli tarkoitti yhtä jaksoa. Tämä tarkoittaen sitä, että opiskelija, joka jonkun syyn perusteella on joutunut jättämään esim. permanenttiopiskelunsa puolitiehen, voisi täydentää sen osan käymällä koulua vain yhden jakson. Ennen tämä opiskelija olisi ehkä joutunut käymään koko vuoden koulua, koska kurssit jaoteltiin vanhan systeemin mukaan koko vuodelle. Monan mukaan ongelmana tässä oli se, että kampaaja ei keskity vain yhteen asiaan kerralla, joten hänen mielestään systeemi ei ollut kovin työelämäläheinen. Lopulta kuitenkin Prakticum päätti yksimielisesti että oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat tuli jakaa moduuleihin.

Projektin alussa Mona oli lisäksi yhteydessä myös Svenska Yrkesakademi:hin sekä Ålands Yrkeskolan:iin, joiden kanssa hän keskusteli heidän aikatauluistaan.

7.2.1 Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman yhteinen osa

Opetushallinnon antamien opetussuunnitelman yhteisen osan ohjeiden perusteella sain kaikki Monan sekä Mayn ja Caritan materiaalit koottua järjestelmällisesti yhteen. Tein sisällysluettelon Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan ja lisäsin Monan, Caritan ja Mayn kirjoittamat tekstit pohjaan. Käytin työssä fonttia Trebuchet MS ja kirjasinkokoa 11, mutta projektin loppuvaiheessa osastovastaavamme Pia Furu antoi ohjeena käyttää Times New Roman fonttia sekä kirjasinkokoa 12, koska tämä oli Praktikumin käytäntö. Kävin myös läpi kaikki tekstit ja korjasin mahdolliset kirjoitusvirheet. Osassa ”Studiernas innehåll och tidsplan” (Liite 1) muutin tekstin rakennetta helpommin luettavaksi lisäämällä riviväliä 1,5, muuttamalla jokaisen osan otsikon väriä punaiseksi sekä lisäämällä viivat erottamaan kurssin nimet ja opintoviikot toisistaan.

Mona kirjoitti suurimman osan tämän osan teksteistä. Hän teki yhteistyötä enimmäkseen osastojohtaja Pia Furun kanssa, mutta myös Carita, May ja minä osallistuin tähän.

7.2.2 Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa (Liite 3) oli paljon vaativampi tehdä kuin opetussuunnitelman yhteinen osa, koska tämä osa oli paljon laajempi, joten se vei myös enemmän aikaa. Pystyin kuitenkin kopioimaan ja liittämään suurimman osan teksteistä hiusalan opetussuunnitelman perusteista oppilaitoskohtaiseen opetussuunnitelmaan. Carita ja May olivat sitä paitsi tulostaneet koko hiusalan perusteiden materiaalin ja merkanneet siihen, mitkä osat minun piti sieltä poimia ja mitkä piti jättää pois. He kävivät läpi missä järjestyksessä kriteerit tuli laittaa oppilaitoskohtaiseen opetussuunnitelmaan. Tämä helpotti hieman minun työtäni, mutta hankalinta tässä vaiheessa oli se, että Opetushallitus julkaisi vain eri raakaversioita opetussuunnitelman perusteista kaiken aikaa. Koska suomenkielinen versio hiusalan perusteista viivästy, viivästy siis myös ruotsinkielinen käännös. Raakaversioista puuttui esim. monta ”arviointikohde” - otsikkoa ja monia arviointikriteereitä ei ollut käännetty ruotsiksi. Nämä jouduttiin siis lisäämään pikkuhiljaa jokaisen Opetushallituksen uuden raakaversioon julkaisun jälkeen. Muutoksia oli myös tehty jokaiseen raakaversioon, joten oli erittäin tärkeää käydä jokainen aiemmin tehty kohta uudelleen ja uudelleen läpi, jotta muutokset sai päivitettyä.

Lopullinen ensimmäisen vuoden ruotsinkielinen versio hiusalan perusteista saatiin vasta viikkoa ennen kuin oppilaitoskohtainen opetussuunnitelma piti toimittaa Opetushallitukselle.

7.2.3 Ammattiosaamisen näytöt

Osallistuimme kaikki keskusteluun siitä, miten nämä näytöt tulisi tehdä, mutta Carita sekä May toteuttivat loppujen lopuksi nämä. Minun tehtäväkseni tässä vaiheessa jäi ainoastaan tämän valmiiksi tehdyn materiaalin liittäminen oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman oikeisiin kohtiin. Ne tuli liittää tutkintokohtaiseen osaan, jokaisen kokonaisuuden jälkeen.

Tehtäväkseni jäi myös kehittää ja suunnitella uudet analyysikortit jokaiselle osalle (Liite 4). Näitä tuli olla neljä erilaista; permanentti-, värjäys-, leikkaus- ja hoito analyysikortti. Apuna tässä käytin Prakticum vanhoja kortteja sekä eri maahantuontiyritysten kouluttajien käyttämiä kortteja. Kuvat permanentti- sekä värikorttiin on piirtänyt yksi kolmannen vuoden opiskelija, jolle annoin tehtäväksi tämän, koska hän oli hyvä piirtämään. Tämän jälkeen skannasin ne tietokoneelle ja liitin kortteihin. Hoitokorttiin skannasin jo olemassa olevista vanhoista analyysikorteista kuvat ja liitin ne uudistettuun korttiin. Yritin tehdä kortteista mahdollisimman selkeät, jotta niitä olisi sekä helppo käyttää että lukea. Kopioin ja liitin myös Prakticum uudistuneen logon kortteihin. Jokaiselle osastolle oli liitetty oma väri ja kauneusosaston logon väri on vaaleanpunainen. Annoin myös opiskelijoille mahdollisuuden antaa kommentteja näistä ja kehitin niitä vielä sen jälkeen hieman.

7.2.4 Projektin pohdinta

Projekti aikataulua ei oikeastaan ollut, koska emme etukäteen voineet tietää milloin Opetushallitus julkaisee viimeisen version opetussuunnitelman perusteista. Saimme kuitenkin ensimmäisen vuoden oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman tehtyä ajoissa valmiiksi. Opiskelijoiden mukaan ottamista tähän projektiin oli hieman vaikea toteuttaa, emmekä oikeastaan ehtineet sitä tehdä. Tosin projektia tehdessä mietimme kyllä eri vaiheet myös opiskelijoiden kannalta. Voi siis sanoa että projekti ei onnistunut täysin Opetushallinnon ohjeiden mukaisesti, mutta kuten aikaisemminkin olen todennut, niin aikataulu ei antanut sille mahdollisuutta.

Tehtyäni vuoden työtä tämän uuden oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman pohjalta, sain nähdä miten kaikki muutokset toimivat käytännössä. Olimme kaikki hieman skeptisiä siitä, miten opiskelijat jaksaisivat esimerkiksi keskittyä vain hiusten leikkaamiseen yhden jakson ajan. Muutoksien myötä opiskelijoilla oli esimerkiksi välillä kolme peräkkäistä kahdeksan tunnin päivää vain leikkauksia.

Vuoden lopussa pystyin kuitenkin toteamaan että meidän ensimmäisen vuoden opiskelijat hallitsivat sekä hiusten leikkaamisen että permanentit paremmin kuin toisen vuoden opiskelijat. Tämä johtuen siitä, että he olivat saaneet keskittyä vain yhteen asiaan

kerrallaan, ennen uuden aloittamista tämän uuden oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman takia. Henkilökohtainen mielipiteeni uudistuksista siis muodostui ensimmäisen vuoden aika vain positiivisemmaksi. Toivon että nämä uudistukset tulevat näkymään myös työelämässä positiivisella tavalla. Olen kuitenkin sitä mieltä että kehittämisprojektia tulisi edelleen jatkaa ja oppilaitoskohtaista opetussuunnitelmaa päivittää aina tarpeen mukaan. Mielestäni ei ole kovin järkevää opiskelun kannalta esimerkiksi vain leikata hiuksia kahdeksan tuntia peräkkäin, kolme kertaa viikossa. Tämän asian huomasi oikeastaan vain haittaavan opiskelua, koska ruokatunnin jälkeen oli melkein mahdotonta saada opiskelijat jatkamaan saman asian toistamista väsymättä. En siis usko että opiskelijat enää siinä vaiheessa jaksavat ottaa vastaan mitään uutta tietoa. Huomasin että he jaksoivat paljon paremmin jatkaa, jo puolen tunnin tauon jälkeen, esimerkiksi leikkausvideota katsellessa.

Uskon myös että tämän uudistuksen myötä opettajan rooli työssään muuttui hieman. Opiskelijoilla on uudistuksien myötä enemmän valtaa vaikuttaa omaan opiskeluunsa, joten osa opettajien vastuusta on nyt siirtynyt itse opiskelijalle. Uudet perusteet ovat toisin sanoen selkiyttäneet opettajan työtä ja hänen ei enää tarvitse ohjata opiskelijaa käsi kädessä tutkinnon loppuun suorittamiseksi.

Vuonna 2009 aloittaneiden opiskelijoiden kesken voisi tehdä kyselyn siitä, miltä uusi opetussuunnitelma on heidän mielestään vaikuttanut. Kyselyyn voisi ainakin sisältää kysymyksen ”luuletko että olet oppinut kaikki perusasiat paremmin, kun olet saanut keskittyä vain yhteen asiaan kerrallaan?” sekä ”onko uuden opetussuunnitelman myötä tullut liikaa toistoa?”. Tästä olisi hyvä tehdä tutkimus, jotta tiedettäisiin, olivatko muutokset positiivisia vai negatiivisia.

8 Pohdinta

Omaa osaamistani tämä projekti kehitti paljon. En ollut aikaisemmin miltei lainkaan perehtynyt opetussuunnitelman käyttöön työssäni, enkä myöskään tiennyt kovin paljon uudistuksista verrattuna edelliseen opetussuunnitelman perusteisiin. Tämän työn myötä pystyn jatkossa perehtymään paremmin itse opetussuunnitelman tarkoitukseen ja sen sisältöön. Uskon myös pystyväni tulevaisuudessa toteuttamaan samantyyppisiä projekteja. Olen lisäksi erittäin kiitollinen siitä, että ylipäätensä sain osallistua tämän projektin tekoon ja havaitsin sen jälkeen, että tunsin kuuluvani muiden opettajien joukkoon paremmin kuin ennen.

Huomasin myös projektityön myötä kuinka paljon estenomiopiskelusta on ollut minulle hyötyä. Olen koulutuksen myötä oppinut ajattelemaan laajemmin sekä järjestämään asioita visuaalisesti paremmin, ja näistä ominaisuuksista oli tässä projektissa suuri hyöty. Työskentelen tällä hetkellä parturi-kampaaja yrittäjänä, mutta tulevaisuudessa tahtoisin opiskella päteväksi hiusalan opettajaksi ja työskennellä opettajana. Uskon että tämä opinnäytetyö tulee hyödyntämään mahdollisuuksiani löytää työpaikka alalta, koska opetussuunnitelman ymmärtäminen on loppujen lopuksi opettajan yksi tärkeimmistä tehtävistä.

Projekti itsessään oli yllättävän laaja. En tietenkään osannut odottaa mitään, koska en ollut aikaisemmin osallistunut tällantyyppisen projektityön tekoon, mutten osannut odottaa että se olisi ollut näinkin laaja. Yllätyin myös siitä miten Opetushallitus ei saanut ajoissa ruotsinkielistä versiota opetussuunnitelman perusteista tehtyä. Mielestäni heidän olisi pitänyt alusta asti miettiä aikataulua niin, että kaikilla oppilaitoksilla olisi ollut valmis kopio perusteista ennen projektin aloittamista.

Lähteet

Gröndahl, M., Piekkari, U. & Rassi, A-L. 1994. Työstämme yhdessä opetussuunnitelmaa. Helsinki: Painatuskeskus.

Hätönen, H. 2009. Eläköön opetussuunnitelma 2 opas ammatillisen koulutuksen järjestäjille ja oppilaitoksille. Opetushallitus. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Koulutusnetti 2011. Viitattu 28.10.2011.

http://www.koulutusnetti.fi/?path=ammatilliseen_ ja_lukiokoulutukseen

Kärki, S-L. 2010. Diat. Opetushallitus. Helsinki

Laki ammatillisesta koulutuksesta 21.8.1998/630.

Mårtensson, A. 2010. Puhelinhaastattelu 18.11.2010. Opetushallitus. Helsinki.

Mether M., 2010. Haastattelu 23.11.2010. Prakticum ammattioppilaitos. Helsinki.

Opetushallitus 2008. Tiedote ajankohtaisesta ammatillisessa koulutuksessa syksyllä 2008 (.pdf). Viitattu 1.11.2010.

http://www.oph.fi/download/120973_Tiedote_53_2008.pdf

Opetushallitus 2010. Hyväksytyt perustutkintojen perusteet 2009. Viitattu 1.11.2010.

<http://www.oph.fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010. Viitattu 9.11.2010.

http://www.minedu.fi/OPM/Ministerioe_ ja_hallinnonala/?lang=fi

Practicum ammattioppilaitos 2010 & 2011. Viitattu 1.10.2010 & 25.10.2011.

<http://www.practicum.fi>

Rajamäki A. & Raki N. 2008. Diat. Opetushallitus. Helsinki.

S. Sarkomaa & M. Tammilehto. Tiedote ammatillisten perustutkintojen kehittämisen periaatteista. Dnro 2/502/2008. Opetushallitus 2008.

Uljens, M. (red.) 1997. Didaktik. Lund: Studentlitteratur.

Uusikylä K. & Atjonen P. 2005. Didaktiikan perusteet. Helsinki: WSOY.

Kuvat

Kuva 1: Prakticum logo	7
Kuva 2: Opetussuunnitelma. (Hätönen 2006, 21)	9
Kuva 3: Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman lukusuunnitelma	19
Kuva 4: Prosessikaavio	22

Liitteet

Liite 1. Oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman yhteinen osa	31
Liite 2. Kokouskutsu, Helsingin Paasitorni	45
Liite 3. Osa oppilaitoskohtaisesta opetussuunnitelman tutkintokohtaisesta osasta	47
Liite 4. Analyysikortit	55

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning	1
1 Uppbyggnaden av examen av obligatoriska och valfria yrkesinriktade examensdelar och av examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen	2
1.1 Utbud av examensdelar i läroplansbaserad och fristående examen	3
2 Studiernas framskridande, tidsplanering och ordnande	4
2.1 Inledning av studierna	4
2.2 Studiernas innehåll och tidsplan	4
2.3 Inläring i arbetet och yrkesprov	9
3 Utbudet av valfria examensdelar	10
3.1 Examensdelar utanför den egna examen	11
3.2 Fritt valbara studier	12
3.3 En plan för hur examensdelar som fördjupar yrkeskompetensen (examensdelar som individuellt breddar examen) ordnas	13
4 En plan för bedömning av examensdelar och yrkesprov	14
4.1 Metoder för att bedöma kunnandet	14
4.2 Plan för bedömning av de yrkesinriktade examensdelarna	15
4.3 Plan för genomförandet och bedömning av yrkesprov	35
4.4 Examensdelar som fördjupar yrkeskompetensen	56
Referenser	57
Bilagor	58
Bilaga 1: Materiallista	58
Bilaga 2: Kursbeskrivningar	58

UPPBYGGNADEN AV EXAMEN AV OBLIGATORISKA OCH VALFRIA YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR OCH AV EXAMENSDELAR SOM KOMPLETTERAR YRKESKOMPETENSEN

Det allmänna målet med grundexamen inom hårbranschen är att ge övergripande yrkesfärdigheter för de olika arbetsuppgifterna inom branschen. En frisör kan behandla hår och hårbotten, klippa hår och utföra skäggbehandling, göra frisyreer och lägga makeup, färga hår och göra permanentbehandlingar samt har kunskaper och färdigheter inom företagsverksamhet och företagande. Dessutom har frisören sådant kunnande som behövs i arbetslivet gällande yrkesskicklighet som krävs för helhetsbehandlingar inom vård och styling av håret.

Inom Praktikums frisörutbildning strävar vi att studerande kan betjäna kunderna på ett empatiskt och helhetsvårdande sätt. De kan handleda och diskutera med kunden på svenska, finska och engelska.

Vi använder oss av miljösparande metoder i arbetet och främjar en hållbar utveckling i enlighet med ekonomiska, sociala och kulturella principer.

Vi erbjuder bland valfria yrkesinriktade examensdelarna möjlighet att fördjupa sitt kunnande inom ekologisk hårvård, ekofrisör.

Vi strävar efter att studerande utvecklas till goda och harmoniska människor och samhällsmedlemmar. Utbildningen ger dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för fortsatta studier, fritidsintressen och en allsidig personlighetsutveckling, samt stödja livslångt lärande.

1.1 Utbud av examensdelar i läroplansbaserad och fristående examen

Yrkesinriktade examensdelar i läroplansbaserade samt fristående examina:

Obligatoriska för alla, 75 sv, varav ingår minst 20 sv inlärn timer i arbete och 2 sv lärdomsprov:

Hårklippning och skäggbehandlingar,
20 sv

Permanentbehandlingar, 10 sv

Färgbehandlingar, 20 sv

Frisyrer och make – up, 15 sv

Företagandet samt företagsverksamhet
inom hårbranschen, 10 sv

Examensdelar som är valbara för alla, varav minst 15 sv skall väljas:

Minimiantal för kurserna är 16 studerande

Servicehelheter inom vårdande behandlingar och styling	10 sv
Hållbar utveckling inom frisöryrket	3 sv
Handledning	2 sv

2 Studiernas framskridande, tidsplanering och ordnande

Studierna inleds på hösten, i augusti, vid skolstarten och beräknas ta tre år.

Då studerande har en examen från tidigare finns det möjlighet få erkänt kunskap och förkorta studietiden.

2.1 Inledning av studierna

Studiehelheterna hårklippning och skäggbehandlingar 20 sv, som påbörjas i block 1, samt permanentbehandlingar, som startar i block 4, studeras under första året.

Studiehelheterna färgbehandlingar, 20 sv, inleds under det andra läsåret i block 1.

Frisyrer och make – up, 15 sv, inleds under andra läsåret i block 4.

Under tredje läsåret erbjuds för studerande valbara examensdelar, 15 sv och företagandet samt företagsverksamheten inom hårbranschen 10 sv, var ingår 2 sv lärdomsprov.

Vilken utrustning/verktyg förutsätts. Se bilaga 1: Materiallista

2.2 Studiernas innehåll och tidsplan

LÄSPLAN 2009 - 2012

Grundexamen inom hårbranschen, 120 sv.

Utbildningsprogrammet för FRISÖR

Yrkesinriktade examensdelar 90 sv.

I examensdelarna ingår inläring i arbete minst 20 sv,
företagsamhet minst 5 sv och ett lärdomsprov minst 2 sv.

Hårklippning och skäggbehandlingar 20 sv

Permanent 10 sv

Hårvård 1	2 sv.
Hårvård 2Y	3 sv.
Klippning 1Y	6 sv.
Klippning 2Y	5 sv.
Klippning3 IAY	4 sv.
Permanent 1	2 sv.
Yrkesprov1	
Permanent2Y	6 sv.
Permanent 2 IAY	2 sv.
Yrkesprov2	

Färgbehandlingar 20 sv

Kamningar och make - up 15 sv

Färgning 1	
Färgteori och praktik	4 sv.

Färgning i kundbetjäning	3 sv.
Färgning 2	
Specialfärgning (skäggfärgning)	1 sv.
Färgning o fön IA	5 sv.
Färgning och kamning	
Kamningsgrunder	4 sv.
Färgning i kundbetjäning	2 sv.
Kamning och Make-up	
Make-up	3 sv.
Fönkamning	3 sv.
Festfrisyr o make-up	
Frisyrr o makeup för kunder	3 sv.
Festfrisyrer	3 sv.
Yrkesprov i frisyrer o make-up	

Företagandet och företagsverksamhet inom hårbranschen 10 sv

Valfria yrkesinriktade studier 15 sv

Serviceenheter inom vårdande behandlingar och styling	10 sv.
Hållbar utveckling inom frisöryrket	3 sv.
Handledning	2 sv.

Obligatoriska examensdelar 20 sv

Modersmål	4 sv.
Finska	2 sv.
Engelska	2 sv.
Matematik	3 sv.
Fysik och kemi	2 sv.
Samhälls-, företags - och arbetslivskunskap	1 sv.
Gymnastik	1 sv.
Hälsokunskap	1 sv.
Konst och kultur	1 sv.
Miljökunskap	1 sv.
Informations - och kommunikationsteknik	1 sv.
Etik	1 sv.

Fritt valbara examensdelar 10 sv

Kunskapsnivåer och förkunskaper

Studering kan ta en eller flere examenshelheter under ett år. Examenshelheterna är delade i examensdelar – kurser som bygger på varandra. För att kunna visa sitt

kunnande i yrkesprov skall studerande ha godkända prestationer i kurserna som visas i yrkesprovet. Dessa kurser erbjuds i kronologisk ordning.

Studerande skall ha avklarat studiehelheterna hårklippning och skäggbehandling, permanentbehandlingar, färgbehandlingar och frisyrrer och make-up förrän den är färdiga att välja bland valfria yrkesinriktade kurserna.

Examensdelar – moduler – kurser

Hårklippning och skäggbehandling 20 sv
Permanentbehandlingar 10 sv

Block1	Hårvård 1 Hårvård 2Y
Block2	Klippning 1Y
Block3	Klippning 2Y
Block4	Klippning 3 IAY Permanent 1 Yrkesprov1
Block5	Permanent 2Y Permanent 2 IAY Yrkesprov2

Färgbehandlingar 20 sv
Frisyrrer och make - up 15 sv

Block 6	Färgning 1 Färgteori och praktik Färgning i kundbetjäning
Block 7	Färgning 2 Specialfärgning (skäggfärgning) Färgning o fön IA
Block 8	Färgning och kamning Kamningsgrunder Färgning i kundbetjäning
Block 9	Kamning och Make-up Make-up Fönkamning
Block 10	Festfrisyr o make-up Frisyr o makeup för kunder festfrisyrer Yrkesprov i frisyr o make-up

Företagande och företagsverksamhet inom hårbranschen 10 sv

Valfria yrkesinriktade studier 15 sv

Block 11	Servicehelheter inom vårdande behandlingar och styling Hållbar utveckling inom frisöryrket Handledning

2.3 Inläring i arbetet och yrkesprov

Inläring i arbete sker på frisör- och barberarsalonger. I mån av möjlighet prioriteras salonger med utbildade handledare. Yrkesproven anordnas ute på frisörsalongerna under IA-perioden, kan även i särskilda fall göras i skolans praktiska frisörsalong. Vissa yrkesprov görs i skolan.

3 Utbudet av valfria examensdelar

Examensdelar från yrkesinriktade grundexamina

I grundexamen inom hårbranschen kan ingå en eller flera yrkesinriktade examensdelar från följande grundexamina:

Grundexamen inom skönhetsbranschen

Grundexamen inom företagsekonomi

Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen (Stöd för utveckling och handledning, Vård och omsorg, Stöd för rehabilitering)

Grundexamen inom textil- och beklädnadsbranschen

Grundexamen inom hantverk och konstindustri.

I systemet med fristående examina ges betyget över avläggande av den aktuella grundexamensdelen alltid av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen och hårbranschens examenskommissioner godkänner den aktuella examensdelen som en del av grundexamen inom hårbranschen på basis av betyg.

Examensdelar från yrkesexamina

I grundexamen inom hårbranschen kan ingå en yrkesinriktad examensdel från följande yrkesexamina:

Yrkesexamen inom hårbranschen

Yrkesexamen i försäljning

Yrkesexamen i marknadsföringskommunikation

Yrkesexamen för företagare

Yrkesexamen för massör

Yrkesexamen inom teaterbranschen

Yrkesexamen inom textilbranschen

Yrkesexamen i textilvård.

Utbildningsanordnaren ska ha ett giltigt avtal om anordnande av den aktuella yrkesexamen, alternativt kan utbildningsanordnaren köpa examenstillfällena för fristående examina av en utbildningsanordnare som har ett sådant avtal.

I den grundläggande yrkesutbildningen ges betyget över avläggande av den aktuella yrkesexamensdelen alltid av den examenskommission som ansvarar för den aktuella yrkesexamen och utbildningsanordnaren godkänner examensdelen på den studerandes examensbetyg.

I systemet med fristående examina ges betyget över avläggande av den aktuella delen av yrkesexamen alltid av den examenskommission som ansvarar för den aktuella yrkesexamen och hårbranschens examenskommission godkänner den aktuella examensdelen som en del av grundexamen inom hårbranschen på basis av betyg.

Examensdelar som erbjuds lokalt

Utbildningsanordnaren erbjuder i sin fastställda läroplan valfria examensdelar som innefattar krav på yrkesskicklighet med utgångspunkt i arbetslivets regionala och lokala behov. Prakticum erbjuder i samarbete med yrkesexamina Ekofrisör samt Maskör. Dessa tilläggsfortbildningar är avgiftbara.

Andra valbara examensdelar inom den grundläggande yrkesutbildningen

Utbildningsanordnaren erbjuder i sin fastställda läroplan valfria examensdelar som fördjupar eller breddar yrkeskompetensen, examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (**gemensamma studier**) eller **gymnasiestudier**.

3.1 Examensdelar utanför den egna examen

Vilka examensdelar stärker studerandes karriärmöjligheter:

Då frisörstuderande önskar profilera sitt kunnande inom hårbranschen har hon/han möjlighet att välja bland olika examensdelar som stärker kunnandet.

Servicehelheter inom vårdande behandlingar och styling

Hållbar utveckling inom frisöryrket

Handledning

Stilkonsultation

Yrkesexamen för företagare

Gymnasiestudier

Ekofrisör

Maskör

Vilka examensdelar erbjuds i Prakticum

Ekofrisör 10 sv

Maskör

Yrkesexamen för företagare

3.2 Fritt valbara studier

Målet med fritt valbara studier att ytterligare ge en möjlighet till studerande att bredda sin kunskap och göra studerande attraktiva inom hårbranschen, en möjlighet att utveckla specialkunnande i enlighet med marknadens behov:

För frisörstuderande erbjuds:

Tävlingsteknik 2-3 sv

Fantasifrisyrer 1-2 sv

Hårförlängningar och specialtekniker 1 sv

Främmande kulturer 1 sv

Branschinriktad kundbetjäning 1-3 sv

Även skolans gemensamma bricka erbjuds ...

Första hjälp

Vett och etikett

Språkkunskaper stöder mångsidig kundbetjäning samt vidare studier

Extra fysik och kemi då studerande önskar studera vidare till Estenom (högre inom skönhetsbranchen)

3.3 En plan för hur examensdelar som fördjupar yrkeskompetensen (examensdelar som individuellt breddar examen) ordnas

För varje studerande gör en individuell läsplan där möjligheterna beaktas för breddande av yrkeskompetensen med tanke på de regionala arbetslivsbehoven.

Arbetsplatshandledarutbildning – erbjuds för studerande på grund av stort behov av svenskspråkiga handledare inom huvudstadsregionen.

Hos Prakticum erbjuds ekofrisörfortbildning i samband med FBC fortbildningscentrum praktikum och det samma gäller Make-up artist samt Yrkesexamen för företagare. Dessa fortbildningar är avgiftsbelagda.

4 En plan för bedömning av examensdelar och yrkesprov

Bedömningen skall fungera som handledning, motivation och uppmuntran för de studerande att nå sina mål och förstärka utvecklingen av en positiv självbild hos de studerande och deras utveckling som yrkesmänniskor.

Förutom att handleda och uppmuntra de studerande ska bedömningen även ge information om de studerandes kunnande till de studerande själva, till lärare och arbetsgivare samt för ansökan till fortsatta studier.

Vitsordskalan är från N1 - Nöjaktig, G2 – Goda, B3 – Berömligt.

Förberedande kurserna för yrkesprov bedöms med YPGK – Godkänd för yrkesprov.

Examensdelarna delas in i kurser som bedöms med praktiska uppgifter, tenter, projektarbete, inlärningsarbete samt yrkesprov. Som bilaga finns kursbeskrivning som beskriver kurserna. De kurser som bedöms via yrkesprov skall vara godkända (YPGK – Godkänd) före studerande är färdig att gå upp till yrkesprov och visa sitt kunnande.

4.1 Metoder för att bedöma kunnandet

Bedömningsmetoderna väljas så, att det mäter hur de uppställda kraven på yrkesskicklighet eller målen har uppnåtts, hur de passar för de studiemetoder som har använts och hur de stöder de studerandes inläring

Studerande kan visa sitt kunnande genom praktiska arbeten som kompletteras med teoretiska uppgifter, samt tenter. Kunnandet kan visas i skolans frisör-salong eller under inläring i arbetet.

Yrkesskickligheten inom de yrkesinriktade examensdelarna bedöms genom yrkesprov och annan bedömning av kunnandet.

KUTSU

30.9.2008

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät
Näyttötutkintojen järjestäjät

UUDISTETUT AMMATILLISTEN PERUSTUTKINTOJEN PERUSTEET

Opetushallitus järjestää tiedotustilaisuuden, jossa esitellään seuraavat valmistuneet ammatillisen perustutkinnon perusteet:

- Hiusalan pt
- Hotelli-, ravintola- ja catering- alan ”
- Kauneudenhoitoalan ”
- Liiketalouden ”
- Matkailualan ”
- Pintakäsittelyalan ”
- Sähkö- ja automaatiotekniikan ”
- Tieto- ja tietoliikennetekniikan ”

Tilaisuudessa esitellään tutkintojen ja perusteiden keskeiset muutokset perusteiden toimeenpanoon liittyvät asiat ammatillisessa peruskoulutuksessa ja aikuisten näyttötutkinnoissa. Hyväksytyt perusteet ovat myöhemmin luettavissa verkossa www.oph.fi > Opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet > Ammatillinen peruskoulutus ja www.oph.fi > Opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet > Näyttötutkintojen perusteet.

Tilaisuus pidetään perjantaina 12.12.2008 klo 10.00 - 16.00 Kongressikeskus Paasitornissa, Paasivuorenkatu 5 A, 00530 Helsinki, Hakaniemi.

Tilaisuus on maksuton. Opetushallituksella ei ole mahdollisuutta osallistua matkakustannuksiin.

Ilmoittautuminen tilaisuuteen pyydetään viimeistään 28.11.2008 verkossa https://www.survee.com/18272-14268-218@uudptper_308&2xkqsj.

Jos linkki ei toimi tässä, niin kopioikaa osoite selaimenne osoitekenttään ja näpätkää sieltä ilmoitussivulle. Ilmoittautumisen voi tehdä myös näin:

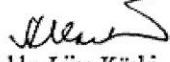
<https://www.survee.com/18272-14268-218>

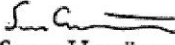
käyttäjätunnus: uudptper_308

salasana: 2xkqsj

Samalla pyydetään ilmoittautumaan iltapäivän tutkintokohtaisiin ryhmiin.

Jos ilmoittautumisessa on ongelmia, ottakaa yhteyttä puhelimitse 040-348 7285/Soila Salonen.

Sirkka-Liisa Kärki
opetusneuvos,
asiantuntijayksikön päällikkö
Ammatillinen koulutus

Seppo Hyppönen
opetusneuvos,
asiantuntijayksikön päällikkö
Aikuiskoulutus

LIITE

ohjelma

TIEDOKSI

Opetusministeriö

- Mika Tammilehto

- Tarja Koskimäki

OPH/KE/LU, KE/PE, KE/OH, SV, KE/AM, KE/AI

Opetushallitus

Kumpulantie 3, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 040-348 7555, faksi 040-348 7865, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Gumtåktsvägen 3, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 040-348 7555, fax 040-348 7865, fornamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

OHJELMA

8.12.2008

TIEDOTUSTILAISUUS KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJILLE
UUDISTETUISTA AMMATILISEN PERUSTUTKINNON PERUSTEISTA

Aika	perjantai 12.12.2008 klo 9.30–16.00		
Paikka	Paasitorni, Juhlasali, Paasivuorenkatu 5 A, 00530 Helsinki		
Ohjelma			
9.30–10.00	Kahvi ❖ ravintola Paasisali		
10.00–12.00	Avaus - Ammatillisten perustutkintojen perusteiden uudistamisperiaatteet ja perusteiden toimeenpano - opetusneuvos Elisabet Kinnunen, OPH - opetusneuvos, asiantuntijayksikön päällikkö Seppo Hyppönen, OPH		
	Keskustelu		
12.00–13.00	Lounas (omakustanteinen) ❖ ravintolat Westibyly, Graniitlinna, Marco Polo ja Juttutupa ja ravintolat ja kahvilat Hakaniemessä		
13.00 - 14.30	Tutkintokohtaiset ryhmät (ks. pt-lista kutsussa), joissa esitellään uudistetut perusteet		
Alajako	Ryhmä	Huone	Kerros
	Hius- ja Kauneudenhoitoalat	Juho Rissanen	1,5
	HotRaCa- ja Matkailualat	Juhlasali	2,5
	Liiketalous	Siltasaari-sali	1
	Pintakäsittelyala	huone 302–303	3
	Sähkö- ja automaatiotekniikka ja Tieto- ja tietoliikennetekniikka	Karl Lindahl	1,5
	- Alakohtaiset asiantuntijat		
	- Perusteprojektin keskeiset asiantuntijat		
	- Tutkinnon muodostuminen		
	- Ammatillisen tutkinnon osan muodostuminen		
	- Valinnaisuuden mahdollistamat opintopolut (malleja)		
	- Tutkintokohtaistetut ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat		
	- Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset		
14.30 - 15.00	Kahvi ❖ Lämpiö Hotelli-, Ravintola- ja Catering- ja Matkailualat ❖ ravintola Paasisali Muut alat		
15.00–15.45	Edellinen aihe jatkuu		
15.45 - 16.00	Keskustelu		

HÅRVÅRD 1

- fastställa hårets struktur och tillväxtstadier
- ta hänsyn till kost och en hälsosam livsstil och dess påverkan på hårets och hårbottens välbefinnande
- upprätthålla hälsosamma levnadsvanor, de mänskliga relationerna i sin närhet samt sin funktions- och arbetsförmåga
- upprätthålla en ergonomisk, hygienisk, hälsosam och säker arbetsmiljö
- känna igen de faror och hälsorisker som är förknippade med arbetet och arbetsmiljön samt förutse och förebygga dessa

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
2. Behärskandet av arbetsmetoder, redskap och material	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
Den studerande eller examinandan			
Beaktande av hälsa, säkerhet och funktionsförmåga	följer de angivna anvisningarna och förorsakar inte fara i sin verksamhet samt handlar på rätt sätt vid olycksfall samt i risksituationer och hotfulla situationer	iakttar arbetsplatsens anvisningar och tar i sitt arbete hänsyn till de övriga medlemmarna i arbetsgemenskapen	observerar och identifierar faror i arbetet och rapporterar dessa

Beaktande av hälsa, säkerhet och funktionsförmåga	förhåller sig positivt till arbetarskydd, undviker risker och upprätthåller under handledning funktions- och arbetsförmåga i arbetet	ansvarar självständigt för säkerheten i sin verksamhet och för att ha sunda levnadsvanor samt upprätthålla funktions- och arbetsförmågan	utvecklar självständigt säkerheten inom verksamheten och mångsidiga tillvägagångssätt för att upprätthålla och främja hälsosamma levnadsvanor samt upprätthålla och främja funktions- och arbetsförmåga
Beaktande av hälsa, säkerhet och funktionsförmåga	tar hänsyn till säkerhets- och hälsoaspekter i planeringen av	tar hänsyn till säkerhets- och hälsoaspekter i planeringen av	tar självständigt hänsyn till säkerhets- och

	det egna arbetet samt upprätthåller säkerheten för kunden samt säkerhet i arbetsmiljön, hygien och ergonomi i bekanta situationer	det egna arbetet samt upprätthåller säkerheten för kunden samt säkerhet i arbetsmiljön, hygien och ergonomi	hälsoaspekter i planeringen av det egna arbetet, upprätthåller säkerheten för kunden och säkerhet i arbetsmiljön samt tillämpar kunskaperna även i oväntade situationer

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
3. Behärskandet av den kunskap som ligger grund för arbetet	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
Den studerande eller examinandan			
Hänsyn till hårets struktur och tillväxtfaser	tar hänsyn till hårets struktur och tillväxtfaser vid vårdande behandling av hår och hårbotten	skaffar sig och drar på eget initiativ nytta av kunskaper om hårets struktur och tillväxtfaser i planeringen av behandlingen samt i arbetet	behärskar grundläggande kunskaper om hårets struktur och tillväxtfaser och använder sig på ett mångsidigt sätt att sina

			kunskaper vid den vårdande behandlingen
Hänsyn till kost och en hälsosam livsstil och dess påverkan på hårets och hårbottens välbefinnande	tar under handledning hänsyn till kost och en hälsosam livsstil och dess påverkan på hårets och hårbottens välbefinnande	ta hänsyn till kost och en hälsosam livsstil och dess påverkan på hårets och hårbottens välbefinnande	tillämpar sina kunskaper om kost och en hälsosam livsstil och dess påverkan på hårets och hårbottens välbefinnande i samband med behandlingen

HÅRVÅRD 2Y

- planera och utföra vårdande behandlingar av hår och hårbotten
- tvätta kundens hår på det sätt som arbetet kräver
- massera hårbotten
- dra nytta av sin produktkännedom i samband med vårdande behandlingar av hår och hårbotten
- föna kundens hår

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
1. Behärskandet av arbetsprocessen	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
Den studerande eller examinanden			
Planering av vårdande behandling av hår och hårbotten	planerar vårdande behandling av hår och hårbotten	planerar vårdande behandling av hår och hårbotten i enlighet med kundens behov	planerar vårdande behandling av hår och hårbotten självständigt och i enlighet med kundens behov
Hårtvätt	tvättar håret på det sätt som arbetet kräver	tvättar håret i enlighet med kundens behov	tvättar håret i enlighet med kundens behov och genom att

			dra nytta av sin produktkännedom
Behandling av hår och hårbotten	behandlar håret och hårbotten i enlighet med arbetsplanen	behandlar håret och hårbotten genom att dra nytta av sin produktkännedom och övergår smidigt från ett arbetsmoment till ett annat	behandlar håret och hårbotten självständigt och i enlighet med kundens behov samt motiverar sina val av produkter och utrustning
Behärskande av massage av hårbotten	masserar hårbotten	väljer en lämplig massageteknik med utgångspunkt i den vårdande behandlingen och i enlighet med kundens behov	tillämpar de massagetekniker som han/hon lärt sig i enlighet med kundens behov

Torkning av hår	fönar och utför avslutande styling av håret	fönar håret i form genom att använda de stylingprodukter som behövs	fönar håret i form genom att använda stylingprodukter och motiverar sina val

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
3. Behärskandet av den kunskap som ligger grund för arbetet	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
Den studerande eller examinandena			
Fastställande av hårets och hårbottens kvalitet och kondition	fastställer hårets och hårbottens kondition och kvalitet samt identifierar förändringar i hårbotten som kräver behandling	fastställer hårets och hårbottens kondition och kvalitet och rekommenderar vid behov kunden att gå vidare till en specialist	fastställer självständigt hårets och hårbottens kondition och kvalitet samt olika behandlingsmöj

	av en specialist		ligheter och tar reda på orsakerna till eventuella problem tillsammans med kunden och rekommenderar vid behov kunden att gå vidare till en specialist
Kännedom om produkter och hänsyn till deras påverkan vid behandlingen av hår och hårbotten	tar hänsyn till hur de vanligaste vårdande produkterna används vid den vårdande behandlingen av hår och hårbotten	tar hänsyn till hur vårdande produkter används och de vanligaste ingredienserna i dem vid den vårdande behandlingen av hår och hårbotten	motiverar de valda vårdande produkterna med hänsyn till hårets och hårbottens behov samt eventuella allergier, de verksamma ingredienserna i produkterna och hur de används

Kundanalyskort >Vård

Datum	Kundens namn	Frisörens namn
_____	_____	_____

Kundens hälsotillstånd

- Mediciner
- Allergi
- Sjukdom
- Annat, vad? _____

Hårbottnets skick

- Normalt
- Torr
- Fettigt
- Irriterat
- Sår/ärr
- Mjäll
- Annat, vad? _____

Hårets längd

- Kort
- Halvlångt
- Långt

Behandling

- Schampo _____
- Balsam _____
- Olja _____
- Tonic _____
- Strukturant _____

Hårets tillstånd

- Normalt
- Torr
- Fettigt
- Slingor
- Toning
- Helfärg
- Permanent

Massagens målsättning

- Främja blodcirkulationen
- Minska fettproduktionen
- Ta bort mjäll
- Annat, vad? _____

Resultat efter mjällbehandling

- Inget mjäll
- Lite mjäll
- Mycket mjäll

Resultat

Kundens åsikt

Egen åsikt

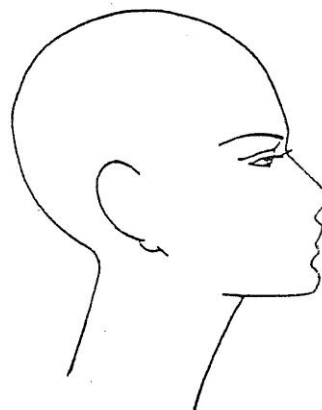
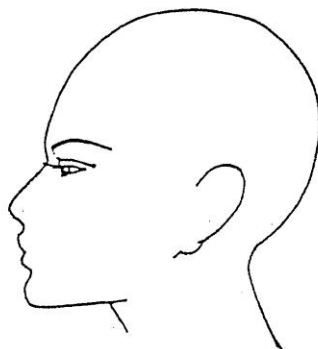
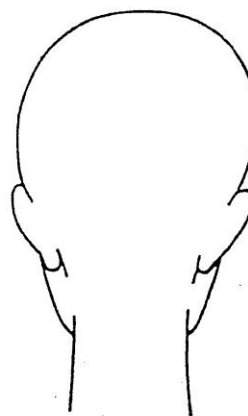
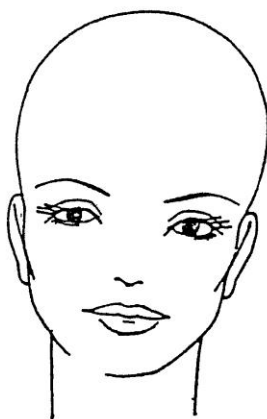
Kundanalykort > Klippning

Datum

Kundens namn

Frisörens namn

Bedömning och åsikter

practicum

Kundanalykort > Färgning

Datum	Kundens namn	Frisörens namn
_____	_____	_____

Hårets Utgångslägeläge

Hårets ljushetsläge _____

Hårets färgton _____

Andel grått hår _____

Tidigare behandlingar _____

Kundens önskemål

Hårets mörkhetsgrad _____

Hårets färgton _____

Annat _____

Använda produkter

Färgserie _____

Helfärg

Lättfärg

Blekning

Ränder

Shockfärg

Blandning

Färg(er) _____

Mängd _____ ml eller g

_____ ml eller g

_____ ml eller g

Väteperoxid _____ %

_____ ml eller g

Sammanlagt _____ ml eller g

Appliceringens ordning

Endast utväxten

Utväxt +längd +topp (hela håret)

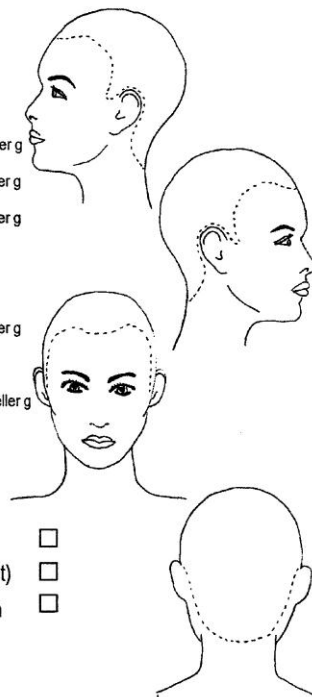
Först topparna, sedan utväxten

Verkningstid

Utan värme _____ min

Med värme _____ min

Förlängd verkningstid _____ min

Bedömning och åsikter

Kundanalykort > Permanent

Datum	Kundens namn	Frisörens namn
_____	_____	_____

Hårets Utgångsläge

Grovlek	Fint__	Normalt__	Grovt__
Längd	Kort__	Mellanlångt__	Långt__
Kondition	Obeh__	Solblekt__	Perm i toppar__
	Oxi.färg__	Lättfärgat__	Tonat__
	Blonderat__		

Rullningen

Spolstorlek	_____
Förbehandling	_____

Permanentvätska

Serie	_____
Styrka	_____
Verkningstid	_____

Hårbottnets skick

Friskt	☐
Irriterat	☐
Annat, vad?	☐ _____

Fixeringsvätska

Serie	_____
Verkningstid	_____

Kundens önskemål om lockigheten

Stora	☐
Små	☐
Spiral	☐
Volym	☐
Stödpermanent	☐
Delpermanent	☐
Afro	☐
Rasta	☐
Rakpermanent	☐

Efterbehandling och hemvårdsprodukter

Slutresultat

Rullningsteknik:

